

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

06.05.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 5.05
ja laskee kello 21.30
Oulussa kello 4.27
ja laskee kello 22.05
Utsjoella kello 3.18
ja laskee kello 23.05

Päivän sana

6.5. Herran kirkkaus on oleva katona kaiken yllä. Se on oleva kuin maja, joka varjelee päivän helteeltä ja suojaa sateen ryöpyä vastaan. Jes. 4:5–6

7.5. Lapseni, älkäämme rakastako sanoja ja puheessa, vaan teoin ja totuudessa.1. Joh. 3:18

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Helmi, Kastehelmi
Huomenna torstaina: Heino

Mietelause

Tuoksua, silmujen mettä säveltä päivän on. Saartaa sinistä vettä vihreys nurmikon.

Kaarlo Sarkia

KOULUPÄIVÄKIRJA

Uudet oppimisympäristöt

Vaaleissa eivät varhaiskasvatus, koulu, kansansivistys ja kulttuuri olleet juuri esillä. Kuvaavaa on myös, että sivistysva-liokunnan puheenjohtaja, rehtorinainen, putosi väkirikkaan Uudenmaan edustajana pois eduskunnasta.

Luin hallitustunnustelijalle annetut puolueiden vastaukset, nimenomaan kohdan kahdeksan eli varhaiskasvatuksen ja koulun uudet suunnitelmat ja ehdotukset. Että piristyykö ote sivistyksessä, vai jääkö koulu taas odottamaan sote- ja kuntasuunnitelmia ja aluehallintojärjestelyjä? Nehän ovat lamauttaneet koulun ylläpidon ja sisäisen uudistuksen, eikä uusia toimintakulttuureja, sisältöjä tai oppimateriaaleja ole voitu kehittää.

Keskusta esittää uusien oppimisympäristöjen syntymistä, oppisisältöjen ja toimintakulttuurien uudistamista. Koulu-päivän rakenne pitää laittaa uudeksi ja oppilaan tulisi liikkua tunti päivässä. Oppiminen voisi olla pelinomaista ja pitäisi kehittää digitaaliset ja mobiiliset oppimisympäristöt.

Kokoomus perää myös oppimisympäristöjen modernisoin-tia ja peruskoulun uudistushjelmaa. Huomautettakoon, että kokoomus vastusti viimeiseen saakka 1970-luvulla aloitettua peruskoulu-uudistusta.

Sosiaalidemokraatit pitäisivät kiinni lähikouluista. He painottavat kansallisen osaamispohjan tärkeyttä. Ovatko he ainoita kansansivistyksestä huolehtijoita?

Perussuomalaiset tähdentävät erilaisten oppimistapojen tärkeyttä. Tuleekohan siinä varoitus, kun koulun tyrkyte-tään vain yhtä oppimistapaa, tietokone- ja älytulumetodia.

Mitä kukin tarkoittaa uudella oppimisympäristöllä? Jotkut haluavat nyt pois pulpeteista, ulos koulurakennuksesta, mutta mihin lähtee opettaja oppilaineen tuhannen oppilaan koulu-sa? Käytävällekö, asfalttipihakoloonko?

Mennäänpä uusiin tiloihin ja kohtaamisiin. Kun tyttö-reni oli ammoin aloittanut koulun, ajoimme Norjan päästä päähän. Aamulla hotellissa herätessämme ihmettelimme, mikä on rakennus. Se selvisi, kun olimme aamiaishuoneessa pyöreässä rehutornissa.

Olen sittemmin ollut navettagalleriassa, vetänyt kirjalli-suuskurssin puimuriauditoriossa. Ja mikä ihastuttavinta, viimeksi Lahden kansainvälisen kirjailijakokouksen tutus-tumisillanvietto- ja runoilta oli talliravintolassa Hollolassa. Vielä aamuyön tunteina kukaan ei olisi halunnut lähteä pois. Loppukaronkka vietettiin kartanon makasiinin vittiravin-tolassa. Ja olisittepa olleet läsnä, kun eri maanosista tulleet kirjailijat viipyivät lähtötunnelmissa ajosillalla suviyössä. Uudet kohtaamisympäristöt!

Kun oppimisympäristö ei ole vain läppärin avaamista maailmaan vaan kohtaamista kavereiden, luonnon ja oman tunteen kanssa, ehdotan, että uusi koulukokeilu voisi olla vaikkapa sellainen, että olisi esimerkiksi puimuri-, mylly-, kuivaamo-, navetta- ja kasvihuone -oppimisympäristöjä. Silloin läsnä olisivat myös luonto, pellot, metsät, järvet, kasvit ja ympäristössä toimivat ihmiset ammatteineen.

Läppärit mukaan, jos niin halutaan, kävelymatkan päähän oppiympäris-töön, opettajat autoilkoot. Eläköön, J.-J. Rousseau'n oppi, tänäkin päivänä! Kyl-lä se homekoulu voittoa.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@ppi.net.fi

KUOLLUT

Agronomi Aino Hintikka

Agronomi Aino Hintikka kuoli 10. maaliskuuta 2015 Rovaniemellä 78-vuotiaana. Hän oli syntynyt Vihannissa 29.1.1937.

Päästyään ylioppilaaksi Oulun tyttölyseosta Aino Hintikka opiskeli Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa kotieläintiede pääaineenaan ja valmistui agromniksi vuonna 1965.

Aino Hintikka teki elämäntyönsä neuvontatehtävissä maatalouden, lähinnä kotieläintuotannon alalla. Hän oli Suomen 4H-liiton kotieläinagronomina 1966–1972 ja Savonlinnan seu-dun Osuuskunta Tuotteen lihan-tuotantoneuvojana 1972–1974. Suomen Kotieläinjalostusyhdistyksen (sittemmin FABA) piiriagronomina Lapissa hän oli 1974–1996 eläkkeelle jäämiseen-sä asti. Eläkkeelle jäätyäänkin hän jäi Rovaniemelle.

Työtehtävissään Ainosta tu-li tunnettu ja pidetty henkilö koko maassa, varsinkin Lapin alueella. Parhaimmillaan hänen työaluensa käsitti lähes puoli Suomea, Lapin perukoilta pitkäl-le itäiseen Suomeen asti. Matkat hän kulki omalla autollaan oli ajokeli millainen tahansa.

Ainon sydäntä lähellä oli La-pin alueen maatalous ja ennen kaikkea karjatalous. Tutuksi tuli-vat paitsi Lapin navetat ja lehmät myös viljelijäperheet. Ainosta tuli monelle karjankasvattajalle piristävä ja elämänsuskoa antava ystävä, jonka vierailua tilalle odotettiin. Hän pystyi antamaan realistisia ja kulloiseenkin ti-lanteeseen sopivia neuvoja ja

ohjeita karjatalouden kehittä-miseksi sekä yksityisillä tiloilla että alueellisissa ja valtakunnallisissa tilaisuuksissa. Ainosta tuli voi-makas Lapin ja sen asukkaiden puolustaja.

Aino oli luonteeltaan hyvin sosiaalinen ja osallistuva henki-lö. Hän toimi aktiivisesti muun muassa Lapin agronomeissa. Myös Zonta-järjestön toiminta oli hänelle tärkeää. Rakas harras-tus Ainolle oli kirjat ja lukeminen sekä kirjallisuuskerhot. Ajanvie-tettä hänelle toivat myös monet pelit, joita hän harrasti sekä yksin että ystäväpiirissä. Eikä liikunta-kaan ollut hänelle vierasta. Nuo-rempana hän oli taitava lasket-telija, ja seniorina hän osallistui viimeiseen asti Kunnossa kaiken ikää -aktiviteetteihin.

Aino oli innokas matkaaja. Ko-timaassa matkat suuntautuivat Lapin lisäksi eri puolille Suomea ystäviä ja sukulaisia tapaamaan. Lukuisilla ulkomaanmatkoilla häntä kiinnostivat kulttuurit ja ihmiset.

Ainolla oli laaja ystäväpiiri, ja hän oli uskollinen ystävilleen. Helposti lähestyttävänä ihmise-nä hänestä tuli myös turvallinen luottohenkilö. Hyvän huumorin-sa ja sananvalmiutensa ansiosta hän oli yleensä seurueen keski-pisteenä, olivat sitten kyseessä työtoverit, olivat tai rakkaat sukulaiset. Aino vietti paljon vapaa-aikaansa Hankasalmella veljiensä perheiden luona sekä läheisten ystäviensä kodeissa.

Kirjoittaja on Aino Hintikan opiskelijakaveri ja ystävä.
LIISA SYRJÄLÄ-QVIST

Taiteella on tai ei ole maantiedettä.

Se, kumman ajattelutavan valitsee, on kiinni sekä taiteen tekijästä että katsojan uskosta.

JOENSUU (MT)

Joensuun taidemuseossa tämän kevään katsaus Itä-Suomen nykytaiteeseen on raikas tuulahdus: taiteilijat eivät ole ainakaan lamassa.

Kyseessä on aluetaitteen näyt-telyksi nimetty Ah!Jo!

Nimi ottaa kantaa siihen, että taiteella on kotimaa, kotimaakunta tai ainakin jonkinlainen synnyinkolkka.

Maakuntajaot ovat yksi tapa ryhmitellä taiteilijoita, mutta silti teokset eivät sisällöllisesti rajoitu alueeseen. Itäsuomalai-suudessaan kokonaisuuden työt ovat universaaleja.

Niiden joukossa näkee erityisen paljon puuta, luontoa ja maanläheisyyttä, kun näyttelyä tarkastelee itäsuomalaisin sil-min.

Saa osallistua, koskea ja ostaa

Kuraattoreina ovat ansiokkaasti toimineet tanssija, koreografi ja performansitaiteilija **Reijo Kela** sekä valokuvaan erikois-tunut kuvataiteilija **Ulla Jokisalo**.

Avoimen haun kautta näytte-lyyn tarjottiin jopa 269 teosta, mikä myös kertoo taiteen voi-

LIISA YLI-KETOLA

Ulla Karttusen Donna Criminale -installaatiota katsoo väistämättä taiteilijan omakuvallisena, kun muistaa Karttusen lapsipornoa käsittelevästä teoksesta syntyneen kohun. Virallista rangaistusta käräjäoikeuteen viedystä syytteestä ei tullut, mutta leima jäi.

van idässä hyvin. Mukaan pääsi 95 taiteilijasta tai taiteilijaryh-mästä 36.

Kokonaisuus on yhtä aikaa ehjä ja harmoninen sekä runsas ja yllätyksellinen.

Aulassa tartun tanssijana ja performansitaiteilijana parem-min tunnetuksi tulleen **Jaap**

Kleveringin installaatioon ”Puhelu sulle”. Siinä katsoja saa nostaa luurin ja kuunnella hirrenpötkällä istuen iloisen rakkausviestin.

Eipä voisi näyttelykierrros mukavammin alkaa.

Osallistavaa taidetta edusta-vat myös **Hanna Järvenpään**

tekstiilipainokuvat, jotka ovat pinossa kahdessa näyttelytilas-sa ja joista pinon päällimmäisen saa ostaa viidellä eurolla, alenuskupongilla jopa kahdella eurolla.

Tänä aikana ei voi olla miet-timättä, onko kyse halpuutta-misesta vai reiluuttamisesta.

Protestista vai pelkästä herät-elystä. Joka tapauksessa kan-nanoton myötä vahvistuu tunne siitä, että taiteilija on palkkansa ansainnut.

Rytmiä riittää ja kruununa Donna

Puu näyttäytyy monessa muo-

Riitta Turusen Leikkiä-teos vaatii tulla katsotuksi läheltä ja kaukaa. Kuvassa yksityiskohta.

Etualalla on Kari Kärkkäisen Torso ja taustalla Ulla Remeksen Seipäät.

Miun puu, hattaramänty on Laura Melkisen seinän-korkuinen teos, joka jatkuu lattialla.

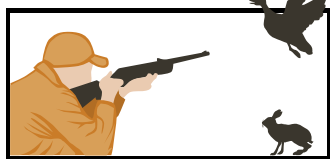
METSÄÄ

Oravametsälle sopimaton

Vanhempani läksivät aamu-linjakkaalla Henriika-mum-mon hautajaisiin Iisalmeen. Kuustoistavuotias Toivo jäi vastahakoisesti paimentamaan viisivuotiaasta pikkusiskoaan. ”Lähetäänpä metsälle”, Toivo keksi yllättäen ja alkoi saman tien voidella eväseleipiä. ”Oravametsälle pitää lähteä aamuhämärän aikaan. Oravat ovat silloin nälkäisiä, etsivät ruokaa ja ovat varomattomia ja siksi helppoja saaliita.”

”Enkä lähe”, vastasin topa-kasti. Istuin kädet puuskassa, enkä ruvennut etsimään ulkovaat-teita.

» Oli hiljaista, mitään ei tapahtunut. Pitkästyin paikallaan olemiseen. Kalisutin tahallani hampaita, vaikkei minua palellutkaan.

”Jännityksestä tuo johtuu”, Toivo sanoi. ”Koita nyt olla paikallasi!”

Toivo antoi minulle voilei-vän, jota aloin nakertaa hitaas-ti.

”Sinä syöt kuin orava”, Toivo nauroi ja huomasi samalla ora-van. ”Tuolla! Ole nyt hiljaa!”

”Menen riisumaan oravalta turkin”, kuulin vielä ennen nukahtamistani sanat, joita en ymmärtänyt.

Nukuin kamarissa vanhem-pien tuloon saakka. Kaksi karkkipussia odotti pöydällä, kun heräsin.

Riistamaille en myöhem-minkään haikaillut, mutta rakkaus luontoon pysyi. Toivo metsästi koko elämänsä, isom-paa ja pienempää riistaa, luvalla ja joskus luvattakin.

”Onpa komea röyhyhätä!” Toivo heilautti oravan niin

lähelle minua, että näin sen tummat, avonaiset silmät. Aloin itkeä. Toivo suutahti, eikä aikonut ottaa minua enää koskaan metsälle mukaan.

”Nahka on samanvärinen kuin minun hattuuuuuu....” itku muuttui ulvomiseksi.

Pyssy heilahti olalle, reppu toiselle. Orava roikkui kädes-sä, kun Toivo otti suunnan. Sain juosta perässä pysyäkseen mukana. Tuntui hyvältä, kun puiden lomasta pilkahti punai-nen kotimökki. Toivo teki tulen hellaan, lohkoï pannulle peru-nat ja teki voisipulikastiketta.

Ruuan jälkeen Toivo heltyi ja luki sadun Prinsessa Ruusu-sesta, joka ei kuollutkaan vaan heräsi sadan vuoden unestaan.

Oli hiljaista, mitään ei tapahtunut. Pitkästyin paikallaan olemiseen. Kalisutin tahallani hampaita, vaikkei minua palel-lutkaan.

”Jännityksestä tuo johtuu”, Toivo sanoi. ”Koita nyt olla paikallasi!”

Toivo antoi minulle voilei-vän, jota aloin nakertaa hitaas-ti.

”Sinä syöt kuin orava”, Toivo nauroi ja huomasi samalla ora-van. ”Tuolla! Ole nyt hiljaa!”

”Menen riisumaan oravalta turkin”, kuulin vielä ennen nukahtamistani sanat, joita en ymmärtänyt.

Nukuin kamarissa vanhem-pien tuloon saakka. Kaksi karkkipussia odotti pöydällä, kun heräsin.

Riistamaille en myöhem-minkään haikaillut, mutta rakkaus luontoon pysyi. Toivo metsästi koko elämänsä, isom-paa ja pienempää riistaa, luvalla ja joskus luvattakin.

Kännykkä-sovellus kertoo ravintosisällön

Kuluttajaliitto on julkistanut maksuttoman sovelluksen, jonka avulla kuluttajat voivat vertailla elintarvikkeiden rav-intosisältöjä vaikka kaupan hyllyjen äärellä ruokaostoksia tehdessään.

Sovellusta voi käyttää mobiililaitteilla, sekä älypuhelimilla että tableteilla.

Ensi vaiheessa sovellus on ladattavissa iOS- ja Android -puhelimille näiden sovellus-kaupoista.

”Windows-puhelimiin la-dattava sovellus on tulossa muutaman viikon kuluttua”, kertoo Kuluttajaliiton elintar-vikeasiantuntija **Annikka Mar-niemi**.

Tällä hetkellä sovelluksen tietokantaan on koottu yli 2 000 tuotteen tiedot tuoteryhmittäin. Tiedot on kerätty Syö hyvää -hankkeen tuotevertailusivuil-ta. Tuotetietojen keruu jatkuu myös sovelluksen julkistamisen jälkeen.

Myös yritykset voivat itse osallistua tuotetietojen keruu-seen.

Kuluttajaliitto pyytää ”yh-teiskuntavastuusta kiinnostu-neita elintarvikeyrityksiä” toi-mittamaan tuoteidensa tiedot tietokantaan.

Lintutornit kisaavat lauantaina

Lintujärjestö BirdLife Suomen Tornien taisto järjestetään tule-vana lauantaina 9. toukokuuta.

Valtakunnallisessa tapahtu-massa lintuharrastajat kisaavat siitä, mistä lintutornista näh-dään ja kuullaan eniten lintula-jeja kello 5–13. Samalla tehdään lintuharrastusta tunnetuksi ja kerätään varoja äärimmäisen uhanalaisen heinäkurpan suo-jeluun.

Tornien taisto järjestetään jo 22. kerran. Mukana on yli 300 lintutornia etelärannikolta Lappiin ja Ahvenanmaalta Poh-jois-Karjalaan. Vastaava tapahtu-ma järjestetään samaan aikaan myös Ruotsissa ja Tanskassa.

Tapahtumaan voi ilmoittautua mukaan perjantaihin 8.5. saakka. Yleisö on tervetullut jokaiseen kisaan osallistuvaan torniin. Yli 80 tornilla järjestetään lisäksi opastettu linturetki kello 10.

Tornien taistosta löytyy tietoa nettiosoitteesta <http://www.birdlife.fi/lintuharrastus/tornien-taisto.shtml>.

Viime vuonna kisassa oli mukana 326 lintutornia. Voitta-jajoukkue kilpaili Porin Ytlerin lietteiden uudella tornilla, josta lajeja havaittiin 104. Myös kol-mella muulla tornilla havaittiin vähintään 100 lajia.

MAIKKI KULMALA

Sukeva
PIRJO TORVINEN

JUHANI REKU